

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárzi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

*„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefo-
laló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több
ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképessé-
günket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”*

*Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas
bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.*

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2009.
7. osztály
Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A feladatsor lektorálója:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyek megfejtése egy **tor-** kezdetű szó! (Pl. 'megbosszul' → **torol**)
 (A) *falánk, nyalánk* (B) *bozontos, fésületlen* (C) *türelmetlen*
 (D) *kicsi* (E) *viszálykodik*
- Melyik műben szerepel **levél**?
 (A) *Tüskevár* (B) *Egri csillagok* (C) *Mátyás anyja*
 (D) *A Pál utcai fiúk* (E) *A láthatatlan ember*
- A felsorolt népszokások közül válasszátok ki a **téli**eket!
 (A) *regölés* (B) *betlehemezés* (C) *búzaszentelés*
 (D) *Luca széke készítése* (E) *pünkösdkirály-választás*
- Mely meghatározások lehetnek igazak az **értek** igealakokra?
 (A) *Az ér ige E/1. személyű alakja.* (B) *T/3. személyű, múlt idejű.*
 (C) *T/2. személyű, jelen idejű.* (D) *E/1. személyű, jelen idejű.*
 (E) *Az ért ige T/2. személyű alakja.*
- Jelöljétek be J. F. Cooper *Nagy indiánkönyv* című művének szereplőit!
 (A) *Csingacsguk* (B) *Szépmező Szárnya* (C) *Fekete Tulipán*
 (D) *Vadölő* (E) *Sólyomszem*
- G** vagy **GG**? Jelöljétek be a **gg**-vel írandó szavakat!
 (A) *fü...vény* (B) *ru...ózik* (C) *hi...any* (D) *a...ály* (E) *blo...ol*
- Mi a közös az öt dőlt betűs szóban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!
kegyes, négyzet, halhatatlan, rezervátum, kételkedik, ...
 (A) *mögött* (B) *buszjegy* (C) *bicska* (D) *kalimpál* (E) *hetvenkedik*
- Állítsátok betűrendbe a dőlt betűs szavakat, majd olvassátok össze az utolsó előtti betűket! Az így kapott szónak melyek a szinonimái?
lapakodók, lapocka, leánya, lomha, lapul
 (A) *kalyiba* (B) *barlang* (C) *odú* (D) *viskó* (E) *üreg*

- Arany János Toldijából származik az alábbi idézet. De mit is jelent?
„De felült Lackó a béresek nyakára...”

- (A) *Lackót jól megréfálták a béresek, azaz felült a tréfának.*
 (B) *Az elfáradt Lackó a béresek a nyakukba vették.*
 (C) *Gúnyos kifejezés arra a béresre, aki ráun a munkára.*
 (D) *A falu bolondja, Lackó tréfálkozik a béresekkel.*
 (E) *Lackó nyakára jár a béreseknek, hajszoja őket.*

- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó **igaz** állításokat!
„A tél dere már megüté fejemet.”

- (A) *A verset, amelyből az idézet származik, a költő házassága után, igen fiatalon írta.*
 (B) *Maga a költemény télen keletkezett.*
 (C) *Az idézetben szereplő igealak E/3. személyű, kijelentő módú, múlt idejű.*
 (D) *Az idézett verssor időmértékes verselésű.*
 (E) *A „tél dere” a költő ősz hajszáaira utal.*

- A felsorolt állatmegnevezések közül jelöljétek meg azokat, amelyek az állatok **nőstényeire** utalnak!

- (A) *szuka* (B) *gúnár* (C) *őzsuta* (D) *kanca* (E) *emse*

- Jelöljétek meg a toldalékkal ellátott mellékneveket!

- (A) *mély* (B) *sárgarépa* (C) *jobban* (D) *bátortalan* (E) *félve*

- Felsoroltunk négy különböző irodalmi művet. Válasszátok ki a velük kapcsolatos **igaz** állításokat!

- A kis herceg, Kőműves Kelemenné, Mama, A koppányi aga testamentuma*
 (A) *Mindegyiket magyar szerző írta.* (B) *Közülük kettő regény.*
 (C) *A 2. keletkezett a legrégebben.* (D) *Az egyik szerzője ismeretlen.*
 (E) *Közülük három a 20. században keletkezett.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- a) Gyűjtsetek minél több **B** betűvel kezdődő, 3 szótagos igét! (A *be-* és *bele-* igeekötős igék – mint például a *betakar*, *belenéz* – nem számítanak!)
 b) Írjátok egy legalább 4 soros, rímes verset, versikét, amely kizárólag **B** betűs szavakból áll! (Természetesen nem kell feltétlenül az a) pontban gyűjtött szavakat felhasználnotok!)